

บทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี

The Roles of Community Leaders on the Prevention and Resolution of Drug Problems
in the Village Community Srangkhom District, UdonThani Province

กิตติยา รินเพ็ง¹, ปวิช เฉลิมวัฒน์²

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความรู้ ความเข้าใจ ของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้นำชุมชนจำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการใช่โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t – test และ F - test และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธี LSD

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก บทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ภาพรวม มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า ปริมาณงานของผู้นำชุมชนมีจำนวนมากทำให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สามารถทำได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนบางส่วนขาดความตระหนักถึงโทษภัยยาเสพติด และขาดความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม เนื่องจากไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหายาเสพติด อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีอยู่อย่างจำกัด และมีผู้นำชุมชนบางส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด

คำสำคัญ: ผู้นำชุมชน, การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

Abstract

This research. The purpose is to: 1) study the knowledge and understanding of community leaders on the prevention and resolution of Drug Problems in the village

community Srangkhom district, UdonThani province. 2) To study the role of community leaders in preventing and solving Drug Problems in the village community Srangkhom district ,UdonThani province. 3) To study the problems and obstacles of community leaders in preventing and solving Drug Problems in the village community Srangkhom district ,UdonThani province. The sample of this study was 123 community leaders. Data collection tools were questionnaires. The statistics used were percentage, mean and standard deviation. The mean differences analyzed by t-test and F-test and pairwise comparison uses LSD

The result of the research showed that Knowledge and understanding of community leaders on prevention and resolution of Drug Problems in the village community Srangkhom district ,Udon Thani province has a high level of knowledge and understanding. The role of community leaders in preventing and solving Drug Problems in the village community of Srangkhom district ,UdonThani province, was at a high level. Problems and obstacles of community leaders in preventing and solving drug problems in the village / community. The workload of community leaders has led many to prevent and solve drug problems. Only one level can be achieved. People in the village / community lack awareness of drug abuse. And lack of responsibility to the community and society. Because it is not directly affected by the drug problem. There is limited limitation in the management of drugs. And some community leaders get involved with the drug problem.

Keyword: Community Leaders ,Prevention and Resolution of Drug Problems

บทนำ

ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่ทั่วโลกให้ความสนใจและความร่วมมือกันหาวิธีการแก้ไขปัญหาทั้งการป้องกัน การปราบปราม และการบำบัดรักษา ทั้งนี้ เพราะยาเสพติดเป็นมหันตภัยของประชากรโลก เมื่อบุคคลใดเสพหรือรับเข้าไปในร่างกายซ้ำๆ กันแล้ว ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดเป็นระยะเวลาติดต่อกัน จะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ในอำนาจสิ่งนั้น ทั้งร่างกายและจิตใจ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งด้านการเมือง และความมั่นคงของชาติ

อำเภอสร้างคอมเป็นพื้นที่ที่มีการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดควรเฝ้าระวัง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ติดกับจังหวัดชายแดน ได้แก่ จังหวัดหนองคาย ถือได้ว่าอำเภอสร้างคอมเป็นเส้นทางลำเลียงและนำเข้ายาเสพติด และยังประสบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดไม่ต่างกับอำเภออื่นๆ ที่ติดจังหวัดชายแดน เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอำเภอสร้างคอม พบว่า สถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอสร้างคอม ปี 2559 มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ระดับไม่ค่อยรุนแรง เมื่อพิจารณาตามหมู่บ้าน จะเห็นได้ว่าหมู่บ้าน มีปัญหาเสพติดระดับมาก จำนวน 4 หมู่บ้าน ระดับปานกลาง จำนวน 9

หมู่บ้าน ระดับเบาบาง จำนวน 16 หมู่บ้าน และเผ่าละว้าทั่วไป จำนวน 24 หมู่บ้าน และมีเส้นทางการลำเลียง และการนำเข้ายาเสพติดอยู่ในพื้นที่ที่ติดกับจังหวัดชายแดน คือจังหวัดหนองคาย ได้แก่ ตำบลเชียงดา (หมู่ที่ 1 , 2 , 3 , 5 , 6 , 7 , 8) ตำบลสร้างคอม (หมู่ที่ 2 , 3 , 12) และตำบลบ้านโคก (หมู่ที่ 2 , 5 , 8) ซึ่งมีถนน เชื่อมต่อเข้าหมู่บ้าน และมีการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติดบ่อยครั้ง ส่วนสถานการณ์ในด้านผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด มีจำนวน 105 คน อำเภอสร้างคอมได้มีการนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาฟื้นฟู การ ฝึกอาชีพ และมีการติดตามให้ความช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง มี พื้นที่และสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านเกมอินเทอร์เน็ต และยาเสพติดที่มี ปัญหาในพื้นที่ ได้แก่ เมทแอมเฟตามีน และกัญชา ปี 2559 มีการดำเนินการตรวจค้นและจับกุมผู้ต้องหา ยาเสพติดรายสำคัญ จำนวน 1 ราย พร้อมของกลางยาบ้า จำนวน 4,600 เม็ด (ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอำเภอสร้างคอม, 2559) โดยอำเภอสร้างคอมได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดใน หมู่บ้าน โดยเน้นบทบาทของประชาคมหมู่บ้าน ด้วยวิธีการผืนป่ากำลังของประชาชนในหมู่บ้านทุกฝ่าย ทุกหมู่ เหล่า ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เรียกว่ากลุ่มพลังมวลชนในหมู่บ้านในลักษณะพหุภาคี โดยใช้กลไกของ คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นศูนย์กลางประสานให้ความร่วมมือจากพลังมวลชนต่างๆ และเป็นแกนนำประสาน เชื่อมโยงให้เกิดกระบวนการประชาคมหมู่บ้านต่อต้านยาเสพติด ผู้นำชุมชนในพื้นที่จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทเป็น อย่างมากต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองทั้งทางตรง และทางอ้อม

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น อำเภอสร้างคอมมีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ อยู่ในระดับไม่ ค่อยรุนแรง ทั้งที่เป็นอำเภอที่ติดกับจังหวัดชายแดน ผู้วิจัยเห็นว่าการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด ของอำเภอสร้างคอม สามารถนำไปเป็นต้นแบบหรือแนวทางในการนำไปใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายในหมู่บ้าน/ชุมชนของอำเภอที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ระดับรุนแรง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมี ความสนใจที่จะศึกษาถึงความรู้ ความเข้าใจ ของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน ศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายใน หมู่บ้าน/ชุมชน และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความรู้ ความเข้าใจ ของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชน ในอำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ที่กำลังดำรงตำแหน่งอยู่ในปี 2559 ประกอบด้วย กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 171 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน บทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน และปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้นำชุมชนอำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา บทบาทในหมู่บ้าน และประสบการณ์การทำงานในหมู่บ้าน/ชุมชน

ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของเสพติด ด้านปราบปรามและการแก้ไขปัญหาเสพติด และด้านการดำเนินการต่อผู้เสพ/ติดยาเสพติด

สมมติฐานการวิจัย

ผู้นำชุมชนมีปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

แนวความคิดในการดำเนินงาน

1. เป็นกลไกหลักในชุมชนและเป็นผู้นำจุดประกายสร้างกระแสสังคมให้เกิดปฏิกิริยาเคลื่อนไหวต่อต้านยาเสพติด
2. ร่วมมือกับส่วนราชการและองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ ในลักษณะพหุกำลังระหว่างราษฎรกับรัฐร่วมใจต้านยาเสพติดให้ยาเสพติดหมดไปจากชุมชน
3. พัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะของการประชาคมชุมชนให้เข้มแข็งและมีศักยภาพในการจัดการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนตนเอง

หลักการดำเนินงาน

1. หลักการเบื้องต้น ร่วมมือกับภาคราชการและองค์กรเอกชนต่าง ๆ จากภายนอกชุมชนและในชุมชน โดยคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้นำเบื้องต้น ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานความร่วมมือ ผนึกกำลังจากทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย เป็นพลังร่วมกันตามกระบวนการของประชาคมหมู่บ้านต่อต้านยาเสพติด ประสานงานสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการหรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ ที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านทั้งทางตรงและทางอ้อมตามแผนงานโครงการของส่วนราชการนั้น ๆ

2. หลักการระยะยาว ประชาคมหมู่บ้านต่อต้านยาเสพติด หมู่บ้านต่อต้านยาเสพติดตลอดกาล ยึดครอบครัวชุมชนเป็นหลัก ปลูกจิตสำนึกความเป็นคนไทย วัฒนธรรมชุมชนช่วยตนเอง กลุ่มกิจกรรมทุกส่วนทุกฝ่าย (องค์กรชุมชน) ในหมู่บ้าน เสริมสร้างสมรรถภาพและศักยภาพให้ประชาคมหมู่บ้านเข้มแข็ง โดยระดมพลังมวลชนทุกหมู่เหล่าและทรัพยากรทั้งในและนอกหมู่บ้าน (พหุภาคี) ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน และร่วมกันรับผิดชอบแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งระบบ ทั้งการป้องกัน การปราบปราม และการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยประชาคมหมู่บ้านต่อต้านยาเสพติดด้วยพลังประชาคมหมู่บ้านเอง เพื่อให้หมู่บ้านปลอดยาเสพติดอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

กนิษฐา ดั่งอินทร์ (2549) ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า บทบาทของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มีการปฏิบัติระดับปานกลาง นอกจากนี้ปัจจัยภูมิหลังของผู้นำชุมชนกับบทบาทผู้นำชุมชนในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การเป็นผู้นำชุมชน ส่วน อายุ เพศ การเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมไม่มีความสำคัญกับบทบาทของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดวงรักษ์ นวลสมบัติ และคณะ (2552) ศึกษาเรื่อง ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตเทศบาลเมืองพิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/กิจกรรม/รณรงค์ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมในที่ชุมชนของตนเอง เพราะขาดความเชื่อใจในบทบาทหน้าที่ประกอบกับ คนในชุมชนขาดความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัญหาที่คณะกรรมการชุมชนโดยเฉพาะผู้นำชุมชน รวมทั้งภาคราชการต้องเร่งสร้างความเข้าใจกับประชาชน นอกจากนี้ยังต้องจัดหางบประมาณให้แก่ชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้นำชุมชน ในอำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ที่กำลังดำรงตำแหน่งอยู่ในปี 2559 จำนวน 171 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามมาตรฐาน ประเมินค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test และ F - test และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธี LSD ระยะเวลาที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ปี พ.ศ. 2559

ผลของการวิจัย

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา บทบาทในหมู่บ้าน/ชุมชน และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชนเพศชาย ช่วงอายุอยู่ในช่วง 51 – 61 ปี ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ตำแหน่ง/บทบาทเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และมีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี

ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้นำชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษตามกฎหมายของยาเสพติดมากที่สุด รองลงมาคือ ยาเสพติด การบำบัดรักษาฟื้นฟู ลักษณะอาการของผู้ติดยาเสพติด พิษของยาเสพติด สาเหตุของการติดยาเสพติด การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเอง ครอบครัว และหมู่บ้านจากปัญหายาเสพติด และสถานที่บำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ตามลำดับ

บทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ผู้นำชุมชนมีการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่ชาวบ้านในหมู่บ้าน/ชุมชน มากที่สุด รองลงมา คือ การประสานงานร่วมมือกับกลุ่มต่างๆ ภายในหมู่บ้าน เช่น พระ ครู/อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของรัฐ การสร้างความตระหนักในโทษตลอดจนพิษของยาเสพติดให้กับชาวบ้าน การส่งเสริมกิจกรรม และการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการรณรงค์ต่อต้านปัญหายาเสพติด ตามลำดับ ด้านปราบปรามและการแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้นำชุมชนมีการร่วมออกตรวจตรา สอดส่องเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการแจ้งเบาะแสผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด รองลงมาคือ การที่ผู้นำชุมชนมีการดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามเบาะแสที่ได้รับจากชาวบ้าน การเปิดช่องทางในการแจ้งเบาะแส การตรวจค้นจับกุม ปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดตามเบาะแสที่ได้รับจากชาวบ้าน และการตรวจค้น จับกุม ปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด ตามเบาะแสที่ได้รับจากชาวบ้าน ตามลำดับ ด้านการดำเนินการต่อผู้เสพ/ติดยาเสพติด ผู้นำชุมชนมีการชักชวน แนะนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาฟื้นฟูด้วยความสมัครใจมากที่สุด รองลงมาคือ การค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเพื่อเข้ารับการบำบัดรักษาฟื้นฟู การติดตาม ดูแล ช่วยเหลือและให้คำปรึกษา

กับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูแล้ว การนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อหมู่บ้าน/ชุมชน และการช่วยเหลือให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแล้ว ให้มีอาชีพ มีงานทำ และมีรายได้ ตามลำดับ

การศึกษาสมมติฐาน ผู้นำชุมชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา บทบาทในหมู่บ้าน/ชุมชน และประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันจะมีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญที่ 0.05 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำชุมชนในด้านเพศ อายุ และการศึกษา มีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน ภาพรวมและแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้นำชุมชนที่มีบทบาทในหมู่บ้าน/ชุมชนที่ต่างกัน มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน แตกต่างกันในภาพรวมและด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด และผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน แตกต่างกันในด้านการดำเนินการต่อผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปริมาณงานของผู้นำชุมชนมีจำนวนมากทำให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สามารถทำได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนบางส่วนขาดความตระหนักถึงโทษภัยยาเสพติด และขาดความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม เนื่องจากไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหายาเสพติด อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีอยู่อย่างจำกัด และมีผู้นำชุมชนบางส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด

อภิปรายผล

1. จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความรู้ ความเข้าใจ ของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้นำชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษตามกฎหมายของยาเสพติดมากที่สุด มีความรู้เกี่ยวกับตัวยาเสพติด การบำบัดรักษาฟื้นฟู ลักษณะอาการของผู้ติดยาเสพติด พิษของยาเสพติด สาเหตุของการติดยาเสพติด การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเอง ครอบครัว และหมู่บ้านจากปัญหายาเสพติด และสถานที่บำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ตามลำดับ

2. จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานีพบว่า **โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง** สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา ด้วงอินทร์ (2549) ที่ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า บทบาทของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มีการปฏิบัติระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้ **ด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด** ผู้นำชุมชนเห็นว่าตนเองมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด การเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่ชาวบ้านในหมู่บ้าน/ชุมชน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยตำรวจเอกอัศวบุตร อัศวสุขบุตร (2548) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วม

ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความเห็นในการมีส่วนร่วมด้านการป้องกันปัญหายาเสพติด อยู่ในระดับมาก ผู้นำชุมชนอำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องผ่านหอกระจายข่าวและติดป้ายรณรงค์รวมทั้งอบรมให้ความรู้เยาวชน ประสานร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน เช่น พระ ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ฯ ซึ่งการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระดับพื้นที่อาศัยแนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยหลัก คนในชุมชนต้องมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหายาของตนเอง โดยมีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน การสร้างความตระหนักในโทษตลอดจนพิษภัยของยาเสพติดให้แก่ชาวบ้านในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยชาวบ้านต้องเข้าใจว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยหลัก คนในชุมชนต้องมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหายาของตนเอง โดยมีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน

ด้านการปราบปรามและการแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้นำชุมชนเห็นว่าตนเองได้ดำเนินการปราบปรามยาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณชัย สุขเจริญ (2557) ได้ทำการศึกษาบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า บทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง ผู้นำชุมชนอำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี มีการร่วมออกตรวจตรา สอดส่องเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ของราชการแจ้งเบาะแสผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีการลงพื้นที่ให้บอຍเพื่อสำรวจสภาพปัญหา และเริ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนกับชาวบ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. ผู้นำศาสนา และผู้อาวุโส พยายามทำความเข้าใจว่ามาตรการปราบปรามของเจ้าหน้าที่เพียงลำพังไม่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านได้ เพราะเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ ของชุมชน ชาวบ้านต้องตระหนักว่ายาเสพติดเป็นปัญหาร่วมของคนทั้งชุมชนที่ต้องลุกขึ้นมาร่วมแรงร่วมใจแก้ไข มีการเปิดช่องทางในการแจ้งข้อมูลของชาวบ้านในการให้เบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติด การตรวจค้น จับกุมปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด ตามเบาะแสที่ได้รับจากชาวบ้านร่วมกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้นำชุมชนเป็นผู้ประสานงานหลัก และมีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดภายในหมู่บ้านร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งผู้นำชุมชนจะมีการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ และจุดสกัดภายในหมู่บ้านนั้น จะกระทำเมื่อพบว่ามีบุคคลที่กระทำความผิดหรือมียานพาหนะ ต้องสงสัย เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน

ด้านการดำเนินการต่อผู้เสพ/ติดยาเสพติด ผู้นำชุมชนเห็นว่าตนเองได้ดำเนินการต่อผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงจักษ์ นवलสมบัติ และคณะ (2552) ได้ทำการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตเทศบาลเมืองพิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/กิจกรรม/รณรงค์ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อยู่ในระดับปานกลาง ผู้นำชุมชนอำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ชักชวน แนะนำ ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน เข้ารับการบำบัดรักษาฟื้นฟูด้วยความสมัครใจ จากนั้นจึงทำการช่วยเหลือตามความเหมาะสมของแต่ละราย และการเปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติดที่ต้องการเลิกสามารถเข้ารับการบำบัดในสถานพยาบาลต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้จิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้เลิกจากการเสพและสามารถกลับไปดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีบทบาทอยู่ในระดับมาก การค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

ในหมู่บ้าน เพื่อเข้ารับการบำบัดรักษาฟื้นฟู โดยศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นผู้บำบัดรักษา มีบทบาทอยู่ในระดับมาก การติดตาม ดูแล ช่วยเหลือและให้คำปรึกษากับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูแล้ว ผู้นำชุมชนคอยติดตามและดูพฤติกรรมของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟู และช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำไม่ให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูกลับไปเสพอีก มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง การนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูแล้ว ในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้ผู้เสพได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคม มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง และการช่วยเหลือให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแล้วให้มีอาชีพและมีรายได้ มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง

3. จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปริมาณงานของผู้นำชุมชนมีจำนวนมากทำให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สามารถทำได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนบางส่วนขาดความตระหนักถึงโทษภัยยาเสพติด และขาดความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม เนื่องจากไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหายาเสพติด อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีอยู่อย่างจำกัด และมีผู้นำชุมชนบางส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด

4. จากการศึกษาสมมติฐานผู้นำชุมชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา บทบาทในหมู่บ้าน/ชุมชน และประสบการณ์การทำงาน ที่ต่างกันมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีตำแหน่งหรือบทบาทหน้าที่ในหมู่บ้าน/ชุมชน และประสบการณ์การทำงาน ที่ต่างกัน จะมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชนแตกต่างกัน ส่วนเพศ อายุ การศึกษา ที่ต่างกันมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นธิมา อนุพันธ์ (2547) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอำเภอกระทุ้งแบน จังหวัดสมุทรสาคร การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คือ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ส่วนเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อยู่ในหมู่บ้าน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

จากการอภิปรายข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าบทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนอำเภอสร้างคอมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เป็นตัวหลักและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชน มีบทบาทในการสนับสนุน จัดเวทีชาวบ้าน การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไข โดยชาวบ้านทำให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ผล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การให้ชาวบ้านหรือประชาชนในหมู่บ้าน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ร่วมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน เข้ามาร่วมวางแผน จัดการกับปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน จะทำให้การดำเนินการต่างๆ ภายในหมู่บ้านประสบความสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาการบริหารงานและข้อมูลทั่วไปในการดำเนินงานในอำเภอสร้างคอม พร้อมทั้งศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม นำไปสู่การหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

2. ควรมีการศึกษาการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านในธรรมชาติของประชาชน รวมทั้งหน่วยงานและผู้บริหารของอำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน ในแต่ละด้านที่แท้จริง

รายการอ้างอิง

- กนิษฐา ต้วงอินทร์.(2549). บทบาทของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรังสิต).
- ดวงรักษ์ นวลสมบัติ และคณะ . (2552). ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตเทศบาลเมืองพิบูลย์ อำเภอเมือง จังหวัดพิบูลย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์).
- นธิมา อนุพันธ์. (2547). การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- นันทริกา มนตรี. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตำบลสระใคร อำเภอสระใคร จ.หนองคาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- วรรณชัย สุขเจริญ. (2557). บทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- อัศวบุตร อัศวสุขบุตร. (2548). การมีส่วนร่วมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- Akharabud. A. (2005). Participation of Kamnans and Village Headmen in Drug Prevention and Resolution of Drug Problems in the Community Meung District, Khon Kaen Province. (Master's Thesis, Khon Kaen University).
- Anupun. N. (2004). Participation of Kamnans and Village Headmen in Solving Narcotics Problems in Krathum Baen District, Samut Sakhon Province. (Master's Thesis, Kasetsart University).

- Doung-In, K. (2006). **The Role of Community Leaders in Drug Prevention and Resolution of Drug Problems in the Community Watthananakorn District, Sakaeo Province.** (Master’s Thesis, Rangsit University).
- Doungruk, N. (2009). **Community Participation In Prevention And Resolution Drugs In Phichit Municipality, Muang District, Phichit Province .** (Master’s Thesis, Naresuan University).
- Montree, N. (2010). **Participation of community leaders in drug prevention and correction in Nongsakhai District, Amphoe Nongsakhai Nong Khai Province.** (Master’s Thesis, Sukhothai Thammathirat University).
- Sukcharoen. W. (2014). **The Roles on the Drug Prevention and Suppression of the Police Officers at Nakhon Sawan Provincial Police Station.** (Master’s Thesis, Mahachulalongkornrajavidyalaya University).